

atiyeno.ir

یادداشت

مسکن مهر طرح ملی ناتمام

مسکن مهر یکی از بزرگ‌ترین طرح‌های ملی تاریخ ایران بود که بیش از چهار میلیون و ۶۰۰ هزار واحد مسکونی به مردم تحویل داد و یک جهش عظیم در تولید مسکن به‌شمار می‌رفت. در واقع مردم در آن زمان از طریق این طرح ملی با ۲۵ میلیون تومان تا ۶۰ میلیون تومان صاحب‌خانه شدند. البته در ادامه، خلف‌وعده‌هایی صورت گرفت و قیمت‌ها افزایش یافت. مشابه مسکن مهر را در کشورهای دیگر نیز داریم. به‌عنوان مثال در کشوری مانند فرانسه، طرح‌هایی از جمله مسکن اجتماعی و فوق اجتماعی داریم و در قالب این طرح برای حدود سه میلیون نفر از مردم فرانسه مسکن ساخته‌شده می‌شود. حتی به‌آن‌هایی که توان پرداخت اقساط اندک را هم ندارند، مسکن فوق اجتماعی تحویل می‌شود. به همین علت با دولت‌های نهم و دهم مخالفت‌های بسیاری صورت گرفت. بعضاً گفته می‌شد که این خانه‌ها استاندارد نیستند و توان مقابله با زلزله را ندارند اما در استانی مانند کرمانشاه دیدیم که برخلاف آنچه در برخی رسانه‌ها شاهد بودیم، زلزله در ۸۸ هزار واحد مسکونی طرح مسکن مهر تنها دو نفر کشته داشت. اگر آن را با زلزله بم مقایسه کنیم می‌بینیم که در بم با زلزله‌ای خفیف‌تر ۳۵ هزار نفر از هموطنان ما جان خودشان را از دست دادند. از سوی دیگر برخی مخالفان اعلام کردند که اجرای طرح‌هایی مانند مسکن مهر سبب افزایش پایه پولی در کشور شده اما پس از آن و در دولت‌های بعدی دیدیم که افزایش پایه پولی بسیار بیشتر شد و افزایش پایه پولی هیچ ارتباطی به موضوع مسکن مهر نداشت. البته در دولت‌های بعدی به‌ویژه دولت سیزدهم با وجود دریافت اقساط، کاری انجام نشد و مردم واقعاً نسبت به خلف‌وعده‌های دولت بسیار ناراحت و نارضاضی بودند. به هر حال می‌توان گفت طرح‌هایی مانند مسکن مهر و مسکن اجتماعی برای اقشار آسیب‌پذیر جامعه یک طرح بسیار ارزشمند بوده و هست و با توجه به نفوذی که مافیای مسکن همواره در ایران داشته و دارد، راه نجاتی برای قشر بزرگی از جامعه به‌خصوص جوانانی که تازه ازدواج کرده‌اند، به شمار می‌رود.

از سوی دیگر شاهد هستیم که سازمان ملی زمین و مسکن بیش از یک میلیون و ۸۰۰ هزار هکتار زمین در اطراف بافت شهری احتکار کرده و عرضه آن را به طرح‌های نهضت ملی مسکن و طرح‌های دیگر انجام نمی‌دهد.

دلیل اینکه قیمت مسکن با وجود ساخت‌وسازهایی که انجام می‌شود و با صدور پروانه‌های ساخت می‌گیرد، کاهشی نمی‌شود، کمبود عمدی زمین است که حدوداً ۶۰ درصد قیمت ساخت مسکن را تشکیل می‌دهد. در وهله دوم این عامل سبب عدم کاهش قیمت مسکن شده است که در این حوزه قیمت‌گذاری کاملاً رها شده و در این نیاز ضروری و فوق ضروری جامعه هیچ حد و آستانه‌ای وجود ندارد. از سوی دیگر همه مردم با هر قیمتی باید سقفی بالای سرشان باشد. به دلیل این است که می‌توان گفت به‌خاطر قیمت‌گذاری نادرست و رها شده، قیمت‌ها در بازار مسکن همچنان افزایشی است. حتی قانونی هم که در سال گذشته برای سامان‌دهی بازار زمین و مسکن و اجاره به تصویب رسید، آن‌طور که باید اجرایی نشد.

از سوی دیگر در بخش مالیات بر خانه‌های لوکس، متولیان نتوانستند مالیات‌های منوب را وصول کنند یا مالیات بر خانه‌های خالی صوب را چالش مواجه شد. اگر سامانه وسیع و گسترده‌ای با ضمانت‌های محکم داشته باشیم که افراد موظف باشند، املاکشان را در آن سامانه ثبت کنند، شاهد خواهیم بود که دولت یک پایگاه داده آماری بسیار قوی و کامل خواهد داشت و می‌تواند بازار را کنترل کند.

خودروی نو و کارکرده تصویب و حتی وزیر صمت نیز استیضاح شد.» این نماینده مجلس دوازدهم، با اشاره به اظهارات وزیر اقتصاد مبنی بر اینکه نمی‌توانیم به قیمت‌ها دستور دهیم ثابت بمانند، اضافه می‌کند: «مردم هم می‌گویند چگونه دولت به حقوق‌ها می‌گوید ثابت بمانند، همان نسخه را نیز برای قیمت‌ها بپیچد. اکنون که چنین نمی‌کنید با کاهش تعرفه واردات خودرو در مجلس، این رقابت ناعادلانه را به نفع مردم تغییر خواهیم داد.»

علیرضا سلیمی، عضو هیئت‌رئیس مجلس شورای اسلامی دیگر نماینده‌ای است که درباره افزایش قیمت خودروهای تولید داخل می‌گوید: «امروز خودروسازان یک فاکتور را مدنظر قرار می‌دهند و آن گرانی خودرو است اما کیفیت و اقتصادی کردن قیمت تولیدات برای استفاده عموم مردم از ذهن آن‌ها و تصمیم‌گیران حوزه عبور نمی‌کند.» او ادامه می‌دهد: «سهام دولت در خودروسازی هشت درصد است اما دست از سر آن‌ها برنمی‌دارد. چرا باید دولت مدیریت خودروسازها را برعهده بگیرد و سهم خود را واگذار نکند؟ به‌صورت مکرر در کمیسیون صنایع و معادن، صحن علنی مجلس در این خصوص تذکرات لازم به دولت‌های مختلف و دولت فعلی داده شده است؛ چرا اقدامی انجام نمی‌دهند؟»

این عضو هیئت‌رئیس مجلس شورای اسلامی با اشاره به اینکه برخی خودروسازان اعلام می‌کنند که شش تا هشت درصد قطعات مورد نیاز خود را از طریق واردات تأمین می‌کنند و باقی قطعات داخلی‌سازی شده، ادامه می‌دهد: «زمانی که هزینه‌های شما عمدتاً ربالی است چه اتفاقی رخ داده که این گونه قیمت‌ها را افزایش می‌دهید؟!» البته بررسی‌ها حاکی از این است که طی روزهای گذشته با وجود افزایش ۳۰ درصدی محصولات کارخانه در بازار، روند افزایش قیمت شیب کمتری داشته، به‌گونه‌ای که پس از ابلاغ مصوبه افزایش قیمت خودرو، بازار خودرو واکنشی ۱۰ درصدی نسبت به این مصوبه نشان داده است. حتی آمارها و اعداد و ارقام نشان از افزایش کمتر از ۱۰ درصدی قیمت خودروهای داخلی از ابتدای آذرماه تا امروز دارد. البته نمایندگان مجلس اقدامی دیگر را در دستور کار قرار دادند و آن کاهش تعرفه واردات خودرو بود. غلامرضا تاجگردون، رئیس کمیسیون تلفیق لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ که این روزها با برگزاری جلسات این کمیسیون در صحن مجلس مشغول رسیدگی به کلیات این لایحه است، از تلاش برای کاهش ۴۰ درصدی تعرفه واردات خودرو خبر داده و با انتشار پیامی در صفحه اجتماعی خود نوشته است: «هر چقدر دولت و خودروسازان داخلی قیمت خودرو را بالا ببرند مجلس تعرفه واردات خودرو را پایین خواهد آورد تا رقابت به نفع مردم شود.» در نهایت هم کمیسیون تلفیق در جلسه اخیر، تعرفه واردات خودروهای نو در سال آینده را که پیش‌تر از سوی دولت و در قالب کلیات لایحه بودجه ۱۴۰۴ از ۱۰۰ به ۸۰ درصد کاهش داده شده بود و تلفیقی‌ها با آن موافقت کرده بودند در مصوبه‌ای جدید به ۶۰ درصد کاهش داد.

سامانه‌های نوین آبیاری را در زراعت برنج که قبل از این وجود نداشت با بسیار کم مورد استفاده قرار می‌گرفت، توسعه دادیم مانند سامانه‌های آبیاری بارانی، آبیاری تیپ یا موضعی و غیره. این اقدامات همگی دست به دست هم دادند تا بهره‌وری تولید برنج در واحد سطحی سال‌های گذشته افزایش محسوس و قابل توجهی داشته باشد.

• **با توجه به افزایش تولید برنج و مصرف داخلی به چه میزان واردات برنج نیاز داریم؟**

مصرف سرانه برنج در کشور حدود ۳۵ کیلوگرم است و با توجه به جمعیت ایران به حدود ۳ میلیون تن برنج در هر سال نیاز داریم. بنابراین کسری آن باید از محل واردات تأمین شود که البته جزئیات آن را در دیگر بخش‌های وزارت جهاد کشاورزی مانند معاونت بازرگانی و سایر دستگاه‌های متولی می‌توان جویا شد.

• **قیمت تمام‌شده برنج برای شالیکاران و بهره‌برداران چقدر است و به نظر شما چه قیمتی برای این محصول باید تعیین شود؟**

در حال حاضر جلسات کمیسیون تخصصی شورای قیمت‌گذاری را برگزار کردیم اما هنوز جلسه شورای قیمت‌گذاری برگزار نشده است. کارهای کارشناسی برای تعیین قیمت برنج باید انجام شود و نهایتاً به این شورا برود تا با بررسی همه جوانب آن با حضور وزیر جهاد کشاورزی، وزیر اقتصاد، رئیس سازمان برنامه و بودجه و تشکل‌های بخش خصوصی قیمت برنج ابلاغ شود. البته در سال گذشته مصوبه‌ای برای قیمت برنج نداشتیم؛ چراکه وضعیت بازار و قیمت این محصول به‌گونه‌ای بود که نیازی به اعلام این قیمت وجود نداشت.

به بهانه تصویب قیمت‌های جدید خودروسازان داخلی

افزایش قیمت کارخانه چقدر روی بازار خودرو اثر دارد؟

واکنش و انتقاد نمایندگان مجلس

البته نمایندگان مجلس واکنش‌ها و انتقادات بسیاری درباره افزایش قیمت خودرو داشتند و حتی برخی از آن‌ها اعلام کردند که باید این مجوز لغو شود و قیمت‌ها به حالت سابق بازگردد. برخی از کارشناسان نیز ادامه کار برای دو خودروساز داخلی با این شرایط را ممکن نمی‌دانند، چراکه آمار و ارقام نشان از زیان انباشته روزافزون ایران‌خودرو و سایپا دارد و برآوردها حاکی از زیان ماهانه حدود ۳۰۰۰ هزار میلیارد تومانی ایران خودرو در این شرایط است.

علی خضریان، نماینده تهران، ری، شمیرانات، اسلامشهر و پردیس در مجلس شورای اسلامی با انتقاد از افزایش قیمت خودروهای داخلی، می‌گوید: «متأسفانه خودروسازان داخلی هر چند وقت یک بار به بهانه نزدیک شدن قیمت کارخانه و بازار، خودرو را گران می‌کنند اما شکاف قیمتی همچنان پابرجاست. بنابراین دو شرکت خودروسازی باید از این تجربه شکست‌خورده دست برداشته و بهای تمام شده تولید را مدیریت کنند.» خضریان ادامه می‌دهد: «چگونه است که دستمزد کارگران و اهم هزینه‌های خودروسازان داخلی ربالی پرداخت می‌شود اما زمانی که به قیمت فروش محصولات می‌رسد، دلاری محاسبه می‌شود؟!»

او با تأکید بر اینکه مبنای فعالیت من به‌عنوان یکی از نمایندگان مردم فارغ از رویکرد دولت‌های مختلف، موضوعات کارشناسی است، بیان می‌کند: «در دولت سیزدهم به دلیل بحث گرانی اجاره مسکن، طراح قانون سامان‌دهی بازار اجاره‌بها بودم و طرحی در این حوزه در مجلس تدوین و مصوب کردیم. همچنین در حوزه خودرو برای تلنگر به خودروسازان داخلی، قوانینی برای واردات

این شرایط باید بگویم که خودروهای تولید شده در این دو شرکت با همان ۸۰ درصد خودروهای تولیدی در کشور طی ۱۸ ماه گذشته هیچ قیمتی نگرفته بودند.» اتاکب با اشاره به اینکه ما هم علاقه‌ای نداشتیم قیمت خودروها افزایش پیدا کند، ادامه داد: «این خودروها در ۱۸ ماه گذشته هیچ افزایش قیمتی نگرفته بودند. باید سیر تورم ۱۸ ماهه را در نظر بگیریم. وقتی فولاد، پلیمر، لاستیک و... گران می‌شود و دستمزدها افزایش پیدا می‌کند، عدم افزایش قیمت خودروها موجب بالا رفتن زیان انباشته شرکت‌ها می‌شود که همین هم نارضایتی زیادی ایجاد می‌کند. شرکت‌ها باید یک توازن اقتصادی داشته باشند.»

وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه این افزایش قیمت خودروها مصوبه‌ای بود که باید در دولت قبل انجام می‌گرفت اما رها شده بود، یادآور شد: «از زمان آغاز به کار این دولت، کمتر از ۱۰۰ روز گذشته و زیان‌ها رو به انباشت بود. ببینید ما وضعیت سهام این خودروسازها را در بورس بررسی کردیم و دیدیم که برای ۲۰ میلیون نفر سهام‌دار این موارد مهم است.»

او با تأکید بر اینکه افزایشی که برای قیمت خودرو اعمال شد، نصف آن چیزی است که ۱۸ ماه پیش مصوب شده بود، توضیح داد: «همین میزان افزایش تأثیر مثبتی بر سهام خودروسازان در بورس و ۲۰ میلیون سهام‌دار گذاشت. بالاخره این‌ها هم دارایی‌های کشور هستند و اشتغال زیادی در خود دارند. ما که نمی‌توانیم بگوییم وقتی میزان زیانشان از نصف سرمایه بالاتر رفته، تصمیم نگیریم تا برای اقتصاد کشور و مردم مشکلی ایجاد کند. با این اقدام شاهد تأثیر بر بورس و سهام مردم بودیم.»

مجری طرح برنج وزارت جهاد کشاورزی:

واردات برنج باید دربرگیرنده منافع ملی باشد

البته نیاز کشور به واردات این محصول استراتژیک بر هیچ‌کس پوشیده نیست، با وجود این مکانیسمی بر بازار محصولات کشاورزی مانند برنج حاکم است که اگر کمتر از نیاز واردات صورت گیرد، قیمت برنج افزایش پیدا خواهد کرد، مصرف‌کنندگان لطمه خواهند دید و در صورتی که حجم واردات بیش از اندازه باشد، شاید مردم به‌عنوان مصرف‌کننده در مقطعی از بازار و قیمت رضایت داشته باشند اما کشاورزان به‌عنوان تولیدکننده نارضاضی خواهند بود. مسلماً این روند در سال‌های بعد روی برنامه‌ریزی برای کشت و تولید برنج و در نهایت بازار و قیمت این کالای اساسی اثرگذار خواهد بود.

• **برخی منتقدان، افزایش سطح زیر کشت یا شرایط آب‌وهوایی را عامل افزایش تولید برنج می‌دانند، نظر شما در این‌باره چیست؟**

در حال حاضر سطح زیر کشت برنج حدود ۷۵۰ هزار هکتار است که بخش اعظمی از آن در دو استان شمالی مازندران و گیلان و همچنین استان خوزستان قرار دارد. بررسی‌ها نشان می‌دهد که سطح زیر کشت برنج در طول این سال‌ها تغییر محسوسی نداشته و در سال گذشته نیز حدود ۷۷۰ هزار هکتار بوده که امسال ۲۰ هزار هکتار کاهش یافته است. این مسئله به این معنی است که تمرکز وزارت جهاد کشاورزی و شالیکاران و بهره‌برداران بر افزایش بهره‌وری در واحد سطح برای تولید برنج مانند سایر محصولات کشاورزی است.

• **وضعیت تولید برنج در سال زراعی جاری از نظر شرایط موجود در شالیزارهای کشور از حیث شرایط اقلیمی و سایر عوامل مؤثر بر کشت، چگونه بود؟**

گزارش

اواخر آبان ماه، بالاخره وزارت صمت مجوز افزایش تا ۳۵ درصدی قیمت خودرو را برای دو شرکت ایران خودرو و سایپا صادر کرد. مجوزی که حواشی بسیاری، از واکنش نمایندگان تا اصلاح و کاهش تعرفه واردات خودرو، را در بر داشت.

مجوز وزارت صمت برای افزایش تا ۳۵ درصدی قیمت خودرو برای محصولات ایران خودرو و سایپا در اواخر ماه گذشته صادر و مقرر شد تا از ابتدای آذر ماه این نرخ‌ها در بازار اعمال شود.

در وهله نخست، خودروسازان و قطعه‌سازان از این مصوبه دفاع کردند؛ چرا که به گفته آن‌ها افزایش قیمت کارخانه تنها سبب کاهش فاصله قیمت کارخانه و بازار آزاد خودرو می‌شود. در عمل نیز طی این چندروز شاهد بودیم که قیمت بازار آزاد تنها حدود ۱۰ درصد رشد داشت و به گفته برخی کارشناسان این دلالت بودند که بیشتر از افزایش قیمت‌ها ضرر کردند.

گران‌شدن خودرو عبارت غلطی است

محمدرضا نجفی منش، رئیس انجمن قطعه‌سازان با بیان اینکه گران‌شدن خودرو عبارتی غلط است، در این باره می‌گوید: «تولید در کارخانه با زیان اتفاق می‌افتد و نرخ خودرو با قیمت تعیین شده در بازار متفاوت است. بحث بر سر قیمت بازار نیست ولی اگر وضع تولید درست شود، قیمت بازار هم کاهش می‌یابد.»

او با اعتقاد بر اینکه صنعت خودرو در حال سرکوب‌شدن است، ادامه می‌دهد: «قیمت تمام شده خودروسازی‌ها ۱۰ تومان است اما اصرار داریم محصول نهایی پنج تومان به فروش برسد و دلیل این کار را هم نمی‌دانم!»

نجفی منش بیان می‌کند: «بسیاری مقامات فشار می‌آورند که اهاکار ما تولید است اما عده‌ای درست با تولید تقابل دارند. بحث کنونی هم تقابل با تولید است. قیمت خودرو را پایین نگه داشته بودند و هنوز هم فقط اندکی این رقم را بالا آوردند که به نظر ما کاجی به از هیچی است.»

رئیس انجمن قطعه‌سازان با اشاره به اینکه قیمت در بازار تعیین می‌شود و نرخ خودرو از سوی نهادهی تعیین نمی‌شود، تأکید می‌کند: «همه اقلام گران‌شده ولی قیمت خودرو طی دو سال تغییری نداشته است.»

خودروهای داخلی ۱۸ ماه هیچ افزایش قیمتی نداشتند سید محمد اتابک، وزیر صمت نیز در این باره توضیح داد: «در بحث افزایش قیمت خودرو، حتماً می‌دانید که ۸۰ درصد خودروهای تولیدی ما توسط دو شرکت خودروسازی انجام می‌شود، یعنی کمترین قیمت ماشین‌ها که باز هم بالاست در این دو شرکت تولید می‌شود.» او با بیان اینکه این دو شرکت ۸۰ درصد تولید داخلی را برعهده دارند، گفت: «ما بقی نیز مونتاژی‌ها هستند. در

مجری طرح برنج وزارت جهاد کشاورزی گفت وگو

با بیان اینکه تولید برنج در سال زراعی جاری ۲۰۰ هزار تن افزایش یافته است، می‌گوید: «اگر واردات برنج به اندازه نیاز داخلی باشد، ضروری است اما اگر بی‌رویه باشد شالیکاران نارضاضی خواهند شد.» سهراب سهرابی، مشاور معاون وزیر و مجری طرح گندم و برنج وزارت جهاد کشاورزی، درباره آخرین وضعیت کشت و تولید برنج در آستانه پایان فصل برداشت این کالای اساسی با «آتیه‌نو» به گفت‌وگو نشست که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید.

• **در حال حاضر و با توجه به قراردادن در انتهای فصل برداشت برنج، آیا شالیکاران از وضعیت تولید، قیمت و بازار محصول خود رضایت دارند؟**

تا امروز شرایط خوبی بر تولید و بازار برنج به‌عنوان یک محصول استراتژیک حاکم بوده است، چرا که با توجه به نزدیک شدن به انتهای فصل برداشت افزایش ۲۰۰ هزار تنی تولید و برداشت برنج محقق خواهد شد و بازار این محصول نیز رضایت بخش است. اگر حجم واردات افزایش بی‌رویه‌ای داشته باشد، مسلماً روی بازار و قیمت این محصول تأثیرگذار خواهد بود. البته در حال حاضر با مصوبه اخیر هیئت‌دولت در باره ممنوعیت چهارماهه واردات برنج، کشاورزان هم اکنون رضایت دارند اما اگر واردات بی‌رویه صورت گیرد قطعاً با مشکل مواجه خواهند شد. واردات برنج می‌تواند تأثیر مستقیمی روی قیمت و بازار برنج ایرانی داشته باشد.